

فهرست

فصل اول: تعاون

- درس اول: تعاون (۱) ۵
- درس دوم: تعاون (۲) ۸
- درس سیزدهم: غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان ۶۴
- درس چهاردهم: میراث فرهنگی ایران در عصر سلجوقی ۶۸

فصل دوم: نقش دولت در اداره کشور

- درس سوم: ساختار و تشکیلات دولت ۱۱
- درس چهارم: وظایف دولت ۱۵
- درس پانزدهم: حمله چنگیز و تیمور به ایران ۷۳
- درس شانزدهم: پیروزی فرهنگ بر شمشیر ۷۹

فصل سوم: نوجوانان و قانون

- درس پنجم: آسیب‌های اجتماعی و پیشگیری از آن‌ها ۱۹
- درس ششم: قوه قضائیه ۲۳
- درس هفدهم: ویژگی‌های طبیعی آسیا ۸۳
- درس هجدهم: ویژگی‌های انسانی و اقتصادی آسیا ۹۰

فصل چهارم: عصر ارتباطات

- درس هفتم: ارتباط و رسانه ۲۷
- درس هشتم: رسانه‌ها در زندگی ما ۳۰
- درس نوزدهم: ویژگی‌های منطقه جنوب غربی آسیا ۹۵
- درس بیستم: ایران و منطقه جنوب غربی آسیا ۱۰۰

فصل پنجم: از حرا تا نینوا

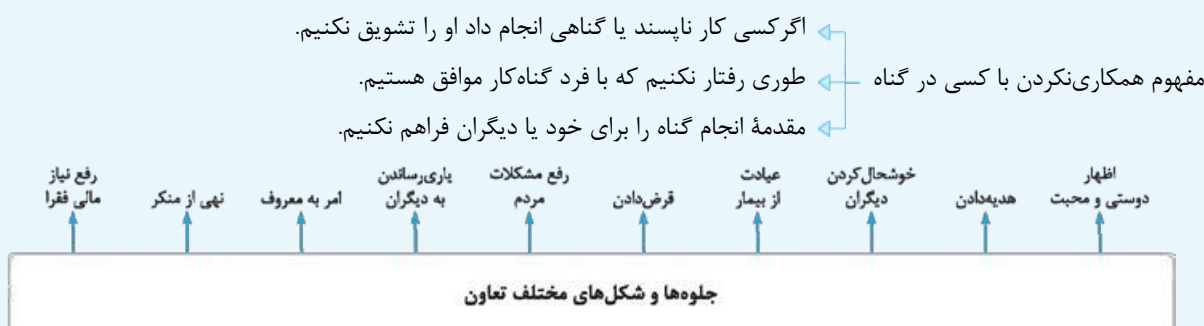
- درس نهم: ظهور اسلام در شبه‌جزیره عربستان ۳۵
- درس دهم: از رحلت پیامبر تا قیام کربلا (نینوا) ۴۲
- درس بیست و یکم: ویژگی‌های طبیعی و انسانی اروپا ۱۰۵
- درس بیست و دوم: ویژگی‌های طبیعی و انسانی آفریقا ۱۱۱

فصل ششم: عصری تازه در تاریخ ایران

- درس یازدهم: ورود اسلام به ایران ۴۹
- درس دوازدهم: عصر طلایی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی ۵۴
- درس بیست و سوم: قاره آمریکا ۱۱۸
- درس بیست و چهارم: قاره استرالیا و اقیانوسیه ۱۲۶
- درس بیست و پنجم: قاره آفریقا ۱۳۱
- آزمون نیم‌سال اول ۶۱
- آزمون نیم‌سال دوم ۱۳۱

- دو معنی تعاون به زبان ساده، همکاری و یاری رساندن به یکدیگر است.
- همهٔ انسان‌ها در مقابل خداوند متعال، نسبت به خود، دیگران و محیطی که در آن زندگی می‌کنند، مسئول هستند.
- انسان موجودی اجتماعی و هم‌چنین مسئول، آفریده شده است.
- هیچ‌کس نمی‌تواند اعمال و رفتار و زندگی خود را از اجتماع جدا کند و بگوید من نسبت به آن‌چه در جامعه می‌گذرد و اتفاقاتی که برای دیگران می‌افتد، بی‌تفاوت هستم.
- دین اسلام در زمینهٔ رابطهٔ فرد با اجتماع دو دستور داده است:
- تعاون از نگاه قرآن
 - سورهٔ مائده، آیهٔ ۲ در کارهای نیک و پرهیزکاری، یکدیگر را یاری کنید و در گناه و ستمکاری همکاری نکنید.
 - سخن امیرالمؤمنین (ع) از پیامبر اکرم (ص) شنیدم که فرمود کسی که یک مشکل از مؤمنی رفع کند، مانند کسی است که تمام عمرش را به عبادت سپری کرده است.
- یکی از کارهایی که قرآن کریم به آن امر فرموده، تعاون است.

تعاون در خانه و مدرسه

- همکاری و همدلی در خانواده باعث صمیمیت و محبت بیشتر بین اعضای خانواده می‌شود.
- با تقسیم وظایف در خانواده هر عضو از خانواده احساس می‌کند که مفید است و همهٔ کارهای خانه بر روی دوش یک نفر قرار نمی‌گیرد و وقتی همهٔ کارها بر دوش یک نفر باشد آن شخص تحت فشار جسمی و روحی قرار می‌گیرد.

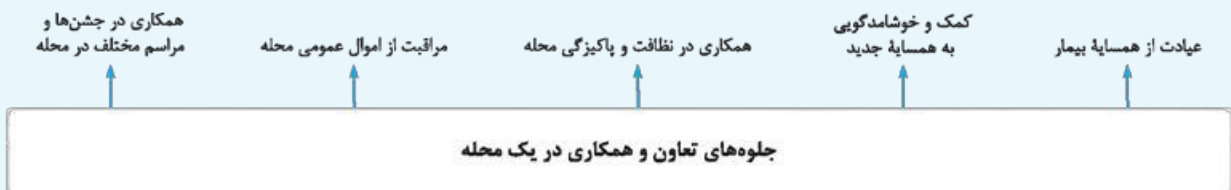

- دوشیدن شیر چارپایان
- آسیاب کردن گندم
- نظافت خانه

- پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و امامان بزرگوار علیهم السلام با اعضای خانواده خود در چه کارهایی همکاری می کردند؟
- شایسته است انسان علاوه بر اعضای خانواده خود، با اقوام و خویشاوندان نیز در کارهای نیک، احساس همدلی و همکاری داشته باشد و به یاری آن‌ها در رفتاری‌ها بشتابد.

تعاون در محله

- ایجاد صمیمیت و همبستگی
- انجام بهتر کارها
- اثرات همدلی و همکاری افراد در محله زندگی

- امام صادق علیه السلام فرمودند: «با همسایهات خوش رفتاری کن تا مسلمان راستین باشی.»

نکته بعضی عوامل مانند غرور، حسادت، دشمنی و تقسیم نکردن کارها مانع از همکاری و تعاون می شوند.

پرسش‌های درس اول

۱ پاسخ درست را مشخص کنید.

- ۱ کدام معنی تعاون به زبان ساده است؟
الف: مسئولیت ب: همکاری ج: همدلی د: همدردی
- ۲ همکاری و همدلی در بین اعضای خانواده باعث چه می شود؟
الف: احساس خوبی و همدلی ب: صمیمیت و محبت ج: خوبی و همیاری د: نیکی و تعاون
- ۳ همکاری و همدلی در خانواده علاوه بر صمیمیت چه عامل دیگری را بین اعضا به وجود می آورد؟
الف: محبت ب: اتحاد ج: همکاری د: نهی از منکر
- ۴ سخن امام صادق علیه السلام درباره همسایه، بر روی چه رفتاری تأکید دارد؟
الف: قرض دادن ب: هدیه دادن ج: خوش رفتاری د: یاری رساندن
- ۵ تعاون علاوه بر همکاری چه معنای دیگری دارد؟
الف: هم کیش بودن ب: همراه بودن ج: همدل بودن د: یاری رساندن به یکدیگر
- ۶ آیه ۲ سوره مائده در مورد گناه و ستمکاری چه می گوید؟
الف: به یکدیگر یاری برسانید. ب: از یکدیگر پیشی بگیرید. ج: در گناه و ستم همکاری نکنید. د: یکدیگر را از این کار نهی کنید.
- ۷ اعمال و رفتار ما در اجتماع باید چگونه نباشد؟
الف: بی تفاوت ب: همراهی با دیگران ج: اتحاد داشتن با دیگران د: با محبت رفتار کردن

۲ جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- ۱ دو معنی تعاون، و است.
- ۲ انسان، موجودی و هم چنین مسئول آفریده شده است.

۳ یکی از کارهایی که در قرآن کریم به آن امر شده است.

۴ امام صادق (علیه السلام) فرموده: «با همسایهات کن تا مسلمان راستین باشی.»

۵ هیچ کس نمی تواند اعمال و رفتار خود را از اجتماع کند.

۶ همکاری و همدلی در خانواده باعث و محبت می شود.

درست نادرست

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

۳ جملات درست و نادرست را مشخص کنید.

۱ انسان موجودی انفرادی و بی مسئولیت است.

۲ در کارهای نیک و پرهیزکاری یکدیگر را یاری کنید.

۳ در گناه و ستمکاری با یکدیگر همکاری کنید.

۴ همه انسان ها در مقابل خداوند متعال مسئول نیستند.

۴ با فلش وصل کنید.

۱	معنی تعاون	○	صمیمیت و محبت
۲	نتیجه همکاری و همدلی در خانواده	○	کمک به همکلاسی
۳	آفرینش انسان به صورت	○	عیادت از همسایه بیمار
۴	یکی از جلوه های تعاون در محله	○	نظافت خانه
۵	یکی از جلوه های تعاون در مدرسه	○	همکاری و یاری رساندن
۶	یکی از جلوه های تعاون در خانواده	○	اجتماعی و همچنین مسئول

۵ به پرسش های زیر پاسخ تشریحی دهید.

- ۱ دو معنی تعاون را بنویسید.
- ۲ سوره مائده در زمینه رابطه فرد با اجتماع چه فرموده است؟
- ۳ از جلوه ها و شکل های تعاون پنج مورد را نام ببرید.
- ۴ با تقسیم وظایف و مسئولیت در خانواده چه اتفاقی می افتد؟
- ۵ پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) و امامان (علیهم السلام) در چه کارهایی با اعضای خانواده همکاری می کردند؟
- ۶ از جلوه های همکاری و تعاون در مدرسه سه مورد بنویسید.
- ۷ همکاری نکردن در گناه یعنی چه؟
- ۸ سخن پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) که امیرالمؤمنین در زمینه رابطه فرد با اجتماع نقل فرمودند، چیست؟
- ۹ نتایج همدلی و همکاری افراد در محله زندگی چیست؟
- ۱۰ از جلوه های تعاون در محله سه مورد بنویسید.

۶ جدول زیر را با توجه به سؤال های داده شده کامل کنید.

۱	←	ع		ن
۲	←	م		س
۳	←	ا		ی
۴	←	ی		د
۵	←	ا	ت	ا

۱ یکی از کارهایی که قرآن کریم به آن امر فرموده است.

۲ ما در با همکاری در مراسم صبحگاهی شرکت می کنیم.

۳ امام صادق (علیه السلام) «با همسایهات خوش رفتاری کن تا مسلمان باشی.»

۴ از همسایه بیمار یکی از جلوه های تعاون در یک محله است.

۵ انسان موجودی و مسئول آفریده شده است.

پاسخ نامه تشریحی

پاسخ پرسش‌های درس اول

پاسخ ۱

- ۱ گزینه ب
- ۳ گزینه الف
- ۵ گزینه د
- ۷ گزینه الف

- ۲ گزینه ب
- ۴ گزینه ج
- ۶ گزینه ج

پاسخ ۲

- ۱ همکاری - یاری رساندن به یکدیگر
- ۲ اجتماعی
- ۳ تعاون
- ۴ خوش رفتاری
- ۵ جدا
- ۶ صمیمیت

پاسخ ۳

- ۱ نادرست
- ۲ درست
- ۳ نادرست
- ۴ نادرست

پاسخ ۴

- ۱ معنی تعاون همکاری و یاری رساندن
- ۲ نتیجه همکاری و همدلی در خانواده صمیمیت و محبت
- ۳ آفرینش انسان به صورت اجتماعی و همچنین مسئول
- ۴ یکی از جلوه‌های تعاون در محله عیادت از همسایه بیمار
- ۵ یکی از جلوه‌های تعاون در مدرسه کمک به همکلاسی
- ۶ یکی از جلوه‌های تعاون در خانواده نظافت خانه

پاسخ ۵

- ۱ دو معنی تعاون به زبان ساده، همکاری و یاری رساندن به یکدیگر است.

۲ سورة مائده، آیه ۲ در کارهای نیک و پرهیزکاری، یکدیگر

را یاری کنید و در گناه و ستمکاری همکاری نکنید.

۳ اظهار دوستی و محبت، هدیه دادن، خوشحال کردن دیگران،

عیادت از بیمار، قرض دادن.

۴ هر عضو از خانواده احساس می‌کند که مفید است و همه

کارهای خانه بر روی دوش یک نفر قرار نمی‌گیرد.

۵ دوشیدن شیر چارپایان، آسیاب کردن گندم، نظافت خانه.

۶ نظافت کلاس درس، کمک به همکلاسی‌هایی که در درسی

ضعیف هستند و همکاری در مراسم صبحگاهی.

۷ اگر کسی کار ناپسندی انجام می‌دهد ما او را تشویق نکرده و

یا طوری رفتار نکنیم که با او موافق هستیم.

۸ «از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله شنیدم که فرمود کسی که یک مشکل از

مؤمنی رفع کند، مانند کسی است که تمام عمرش را به عبادت

سپری کرده است.»

۹ ۱- باعث ایجاد صمیمیت و همبستگی می‌شود.

۲- کارها نیز بهتر انجام می‌شود.

۱۰ عیادت از همسایه بیمار، کمک و خوشامدگویی به همسایه

جدید، همکاری و نظافت و پاکیزگی محله.

پاسخ ۶

- ۱ تعاون
- ۲ مدرسه
- ۳ راستین
- ۴ عیادت
- ۵ اجتماعی